

Niuertarfinni iluanaaruteqartarneq pillugu inatsisissatut siunnersuummik Naalakkersuisut suliaqaqqullugit peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasortaq Doris J. Jensen, Siumut)

Siullermeerneqarnera

Niuernermi iluanaaruteqartarneq pillugu inatsisissatut siunnersuummik Naalakkersuisut suliaqaqqullugit peqquneqarnissaannik inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut Inatsisartunut ilaasortap Doris J. Jensen, Siumut sinnerlugu saqqummiussaanut qujassuteqarfigaarput, siunnersuummullu Naleqqamiit imatut oqaaseqaateqassaagut.

Siunnersuuteqarput toqqammavilersorlugu siunnersuutini aallartippaa nunatta avinngarusimanera pissutaalluni nunatsinni akit qaffissisorujussuusut, tamannalu uagut Naleqqamiit isumaqatiginngilluinnarparput, peqqutigalugu Naleqqamiit isumaqaratta Kalaallit Nunatta inissisimanera periarfissarpassuaqartoq nunarsuarmi niuernissatsinnut, torrataalluinnartumik Kalaallit Nunarput inissisimavoq Nordamerika Europallu akornanni inissimasuuvoq pisuussuterpasuarnik ulikkaartoq, periarfissarpasuarnik ulikkaartoq, avammut niuerutaasussanik nunap inuinit iluanaarutissarpasuarnik ulikkaartoq, periarfissanik ulikkaartoq Naleqqamiit isumaqarfigaarput. Nunatta inissisimanera ajornartorsiutaanngilaq nunarsuarmioqatitsinnut niuernerunissatsinnut, akerlianik isumaqarpugut niuerfissat nutaanut periarfissarpassuaqarluni Kalaallit nunarput inissisimasuusoq. Niuerfissanut nutaanut nunarput inissisimavoq allaat niuernikkut periarfissiilluni ikaartarfittut Nordamerika Europa akornanni nunanut allanullu atorpeqarsinnaalluni Kalaallit Nunarput inissisimavoq. Nunarput pisuussuteqarnera aallaavigalugu niuerutaasussanik pisuussutinik ulikkaartoq aallaavigalugu nuna niueqatiginissaa soqutiginaateqarluinnarluni inissimasoq eqqussugassanut pisariaqartitanut nunatta pisuussutaasa niuerutaanerat periarfissuusinnaasutut Naleqqamiit isigaarput. Taamatullu nunatta inissisimanerata pitsanngoriartornera arajutsisimanngilarput sikujuitsoq avannarleq anikilliarpornera ilutigalugu angallatsiviit kangianiit akinik appassissunik aqqutsiuisussat annertusiartornerat periarfissaalersut atorluarnerunissaat aqqutissiugassaapput nunatsinniillu niuernikkut atorluagassat ilagilluinnaraat

Naleqqamiit nalilersorlugillu nunarsuarmioqataalluta suliarisariaqarluinnartut ilaattut, aallartinneqarasuartariaqartut ilaattut isigaagut akinik apparsaaffiusussat atuisunut nunatsinniittunut sumiikkaluartunilluunnit iluaqutaasussat. Amerika niueqatigineqarnissaminut ammavoq taannalu ammanerusumik suleqatiginissaa pikkoriffiginerusariaqalerparput ilami 4000 km-itut ungasitsigisoq qallunaat nunaarannguat ungaseqisoq ingerlatsinerallu akisoqisoq pituttorfigisimaneera qimannaveersaaginnarsinnaangilarput, ila qalaseq inunngormermi kipineqartarpoq maanna niuernikkut nammineersinnaangorluta qallunaat nunaannut qalaseq kipinaveeqqanera qimallugu alloriartariaqalerpugut, qalarserput kipillugu alloriaqqinnissatsinnut nunarsuarmioqatitsinni akikinnerusumik niueqatigissatsinnik ujaasinissamut piffissanngorpoq. Piffissanngorpoq qallunaat nunaarannguat kisimi nunarsuariunnaarlugu nunarsuarmioqataalluta nunarsuarmi niuernerput annertusarlugu nioqqutissat nunatsinniittut aqutissiuuttariaqalerpagut akit qilaalerlugit inatsisiliorneq nunatsinnut iluaqutaanerunaviangilaq nioqqutissat akikinnerulernissaanik kinguneqarnaviangilaq, aammalu taamatut killilersueqqinneq allaffissornermik annertunerusumik piinnartussaavoq aporfilersuutininik eqqussueqqinnatta niuertut atugaat aqutissallu pitsaanersut ujartorlugit akit appasinnerusut anguniarnartigit.

Nunap inuisa atugaat atuinerulernerit aningaasat kaaviaartut amerlanerulernissaat ujartugassaraagut aamma takornariaqarfittut nunarput siunnerfigaarput kulturikkut immikkuullarinnerput kusanarluinnartumillu pinngortitaqarnerput inuit avataaniit alakkarusuppaat, taakkalu aamma niuernerup annertunerulernissaanik aqutissiuinikkut akit appasinnerulernissaanik nunap inuinit atorniartigit.

Nunarsuarmioqataalluta attaveqaatigit annertunerusut aqutissiorlugit niueqateqarnerput annertusarlugu akit akikinerusut akillu pitsaanerusut aalisartunut angusariaqarpagut allat kisimik ilunaarpallaaleqaat nunatsinni nammineq iluanaarnerunissaat nunap inuisa aqutissiorartariaqarpagut.

Nunarsuatta avannaarsua isittoq soqutigineqarpoq nuna pissaanilissuurtut inississimasinnaanerput atorluangilarput tamanna pikkoriffiginerusariaqarluinnarparput.

Kalaallit nunatta inissisimanagerat atorluarnerusariaqarparput siunnersuuteqartutuut isumaqatiginngilarput avingarusimagatta suna tamaat akisunerusoq, naamik uagununa qallunaat nunaaqarata ingerlasinnaangitsutut imminut tatiginngilluinnarnerput qimallugu sapertutut isumaqarunnaarluta qanoq iliuuseqalertariaqartugununa, ila Kalaallit nunap inui periarfissanik ulikkaartut, saperasi isumaqaleritsi qimallugu, qanoq isumaqaannarunnaarluta, qanoq iliuuseqalertariaqarpugut – Nunap inui qanoq saperasi isumaqaleritsi qimallugu qanoq iliuuseqaleritsi, tassa Naleqqamiit angorusutatta ilarpassuisa ilagaat.

Akit apparsarnissaat pillugu maannakkut Siumut sinnerlugu Doris J. Jensen, Siumut, siunnersuutaa paasisinnaangilluinnarparput Naleqqamiit, tassani akit qilaalerniarlugit avancelov eqqunniarmassuk naatsumik oqaatigalugu nioqqutissat iluanaarutigisinnaanerat qilaalernissaat kissaatigalugu inatsiliorniarpur akerlianilli tapersiillutik ilunaarnerunissamik, tassami Siumut Naalakkersuisooqataavoq naalakkersuisooqataanermilu Naalakkersuisut sinnerlugit KNI iluarnaartaarluni inissisimanagerat akuerisaarpaat, ukioq manna 29 mio kr.-inik sinneqartoornera nersulaaginnangilaat, kisianni aappaagumut ukiunullu tulliuuttunut KNI- pilersuisoq sinneqartoornarunissaa 85 mio. kr. angullugu ataatsimeersuartitsinermi tusaatissatut tigullugu akueraat. Taamaammatt siunnersuuteqartut suliatik akerlilersorlugu allaffissornerup apparsarnissaanik oqaluutigalutik allaffissornerungartumik nakkutigineqartariaqartunillu pilersititsiniarnerat Naleqqamiit paasiuminaatsilluinnarqissaarparput.

Akinik qilaaliiniarneq nioqqutissat ilaannut akikilliliilaarsinnaagaluartoq ajoraluartumik allatigut niuertut pisisartunut aasussaavaat taamaammatt atuisunut toqqaannaq aningaasartuutaasa apparsarnissaanut inuit aningaasaateqarnerulernissaanut siunnersuutitsigut ajoraluartumik anguneqartussaangilaq kialluunniit niuernermik ilisimasaqartup takusinnaallugulu paasisinnaavaa.

Siunnersuut allaffissornerusumik pilersititsisussaq aammalu inuit aningaasaateqarnerulerneranik kinguneqartussaasutut takusinnaavaat taamaammatt uaguinnaangilaq apeqqusiisunut siunnerfiuniagaluumut.

Naleraq

UKA 2024/85
24.10.24
Jens NapātôK', Naleraq

Taamatut oqaaseqarluta siunnersuut tapersersornatigu oqariartuuteqarput imminullu akerleriittut siunnersuut isigalutigu siunnersuut Naleqqamiit itigartissutigaarput.